

SZEGEDI HIRADÓ.

63-ik szám.

Szombaton, augusztus 10-én 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői lakás:

Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhordással: Egész évre 8 frt. — félévre 4 frt. — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt. — félévre 3 frt. — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petsor iktatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Közgyűlés Szegeden

augusztus 7-én és 8-án.

E napi közgyűlés a Rókus-külvárosi lelkész ügyével véve kezdetét, melyben Molnár főügyész ur előadván jogi szempontból a tény állását, indítványozá, hogy a közgyűlés e tárgyban intézkedését mindaddig elhalasztaná, míg az említett ügyben az utolsó föllebeszési hely a kalocsai érseki szék mikénti eljárása tudomásra nem jutna.

Bármily komoly okok forognak is fenn az említett ügy lehető leggyorsabb elintézésére, a többség bizván a szék igazságszeretében, a törvényes uton levő ügy eldöntését higgadtan bevárni határozta, s B.... képviselő indítványára határozatba ment, hogy említett lelkész fizetése az ügy eldöntéséig kiadassék ugyan, de hivatalára addig is Csanádmegye püspökségétől rögtön helyettes lelkész kéressék.

Ezután említett Rókus-külvárosi lelkésznek egy folyamodványa olvastatott fel, melyben ő a vele időközben történt kellemetlenségeket — egyedül Csanádi István képviselőre fogja. Nem lévén a folyamodványban semmi hiteles adat, mely a tény elkövetését említett képviselőre bebizonyítaná, sőt a kapitányi hivatal vizsgálati jelentéséből még említett lelkészt terhelő adatok is merülvén fel, az egész ügy a törvényszék elébe utasított azon meghagyással, hogy rágalmozott képviselőnek az ellene benyújtott folyamodvány másolata becsület-sérelemi keresete eszközzésére kiadassék.

Fölmerült ezután a szegedi es. k. adóhivatal irata, melyben kijelentetik, hogy a kórház számára utalványozva lévő mintegy 800 frt összeg mindaddig ki nem fizettetik, míg a város adótartozását le nem fizeti. Ennek folytán megkeresettni határozatott a m. k. helytartóság, hogy a már általa utalványozott összeg kifizetését megrendelni méltóztassék, különben kényszerülend a város a kórház közösségét megszüntetni.

Bevégeztetvén e tárgy, Kemény Nándor városi csendbiztos részére, hogy a vidéken mindinkább elterjedő rablóbandák fészkei sikeresebben fölfedeztessenek, fuvar és egyéb kiadások fejében évenként 100 frt adatni indítványoztatott, mely indítvány, tekintve említett biztos eddigi sok sikertelenségét, közösen elfogadtatott, s főbiztosi címmel megtiszteltetett.

Felolvastatott Csongrád város kérelme is, melyben az adósarc miatt kimertült lakosság szükségéi fűdözésére a várostól 1000 frt kölcsön kéretek, mely kölcsön egyhangulag rögtön megadatni határozatott.

A csongrádmegyei honvédség-egylet abbeli folyamodványa, melyben a f. hó 11-én tartandó Répásy emlékkö ünnepélyes leleplezésére felhívja a képviselő testületet, határozatott, hogy említett ünnepélyen egy rögtön kinevezett küldöttség képviselje az egész testületet, s egyúttal elrendeltetett, hogy a menet alkalmával a városházi harang meghuzassék.

A folytonosan gyarapodó peres ügyeknek gyorsabb elintézésére a tiszti ügyészséghez egy második alügyész kinevezettni indítványoztatott, mely állomásra az eddig is ott működő tiszteletbeli alügyész, Kelemen István 600 frt évi fizetéssel ideiglenesen ki is nevezetett.

A m. kir. helytartótanácsnak azon leirata, melyben a költségvetés kimutatását kívánja, Szabó János képviselő indítványára tisztelettel tudomásul vétetett, mint az 1848-ki törvényekkel össze nem férő, teljesíthetlenné határozatott.

A Szina-fal melletti tarakhely, valamint a vár felső oldalánál lévő tér is árverelés útján bérbeadatni határozatott azon megjegyzéssel, ha a kisebbik helyért legalább 500, a nagyobbikért pedig 2000 frt bér ígértetnek.

Az idő későre haladván, a képviselők nem teljes száma miatt a közgyűlés egyéb tárgyai következő napra halasztattak.

Az aug. 8-án folytatott közgyűlésben első tárgylal fölmerült a gazdaszéki elnökségnek a mészárszékek ügyében benyújtott véleménye, melynek következtében a helybeli mészárosok számához mérve tíz husvágószer állapittatik meg; továbbá minden husvágó 5000 frtnyi biztosítékot tartozik felmutatni, mely biztosítékhoz azon jog járul, hogy a marhas mérése egyedül körükhöz tartozik.

E vélemény elfogadtatott azon kikötéssel, hogy ha a kidolgozatban lévő szabad husvágási terv elfogadhatónak találtatik, a jelen határozat érvényessége erón kívülnek fog tekintetni.

E tárgy bevégeztével a névmagyarításért folyamodók kérelemlevelei olvastattak fel, melyeknél fogva Mikola György Miklósi-ra, Popoducsievich Paffy-ra, Altvater Atyai-ra, Prokop Völgyesi-re, s Teller Tányerosi-ra kérék neveik magyarítását.

Béreczy főkapitány ur eszmerokonságnál fogva Pestváros példáját követve, indítványozá, hogy a nem egészen magyaros hangzású — polgármester nevezet — polgárnagy névvel cseréltetnék fel, mi is közhelyesséssel elfogadtatott.

Az egészségügyi bizottmány a baromtenyésztés előmozdítására egy baromvrosi állomás felállítását indítványozá, mi szinte mint nélkülözhetlen hivatal ily nagy városban betölteni határozatott.

A felsővárosi lapos helyeknek a mocsároktól megmentésére elnök polgárnagy indítványozá, hogy e mély helyek a tiszahordta fővényből közmunka által töltessenek fel, minek kivételére szakértő bizottmány nevezetett ki.

Béreczy főkapitány a madarász-tói csárda kivitási ügyében benyújtott folyamodványt azon komoly okokkal ajálá a közgyűlés figyelmébe, hogy ezen egy bormérő hely helyreállítását által eleje vétethetik a szélteben elterjedt szabad bormérő helyeknek, hol csak alkalom adatott a tolvajoknak, s az ezek által elcsábított jobb módu gazdák gyermekeinek a munkátlanság- és rosalkodásra. E komoly okokat méltányolván a közgyűlés, a kívánt 1237 frt javítási költséget megszavazta.

Egy képviselő eszmerokonságnál fogva fölemlíté a városban oly annyira elbarapódzott korcsmai tánchelyeket, melyek csak a nép s főleg a cselédség erkölcselenségének fertői, miknek korlátozását figyelmébe ajálá a képviselő testületnek, mely égető szükség orvoslását a közgyűlés mulasztatlannak találván, elbatározta, hogy a kapitányi hivatal e nagyfontosságú ügyben a lehető leggyorsabban és lelkiismeretesebben járjon el.

Felolvastatott ezután a tanügyi bizottmánynak egy ajáló levele, melyben a helybeli főgymnasium legkittünőbb, de szegény sorsu növendéke, Muskó Sándor a közgyűlés atyáskodó figyelmébe ajáltatik.

A közgyűlés többsége helyeselvén a szép tehetségű fiatal ember iránt tett kérelmet, jogi tanulmányai megkezdhetésére egy évig havonként 15 frtot adatni határozott.

Havi Mihály folyamodványa egy élőfákból építendő színház ügyében megvizsgálás- és kivitelre nézve egy szakértő bizottmánynak adatni határozatott.

Pest városának irata Deák Ferenc arképe ügyében lelkesedéssel fogadtatván, mind a város, mind a képviselők s egyéb lakosság részére a megrendelések iránti hazafias eljárás elhatározatott.

Ezek valának e három napon át tartott közgyűlésnek leglényegeseb tárgyai, mely közleményünket nem fejezhetjük be méltóbban, mint ha föl- említtük, hogy a képviselő testületnek két jeles tagja: Rónay Mihály csongrádmegyei alispán és id. Felmayer Antal szinte e közgyűlések folytán tették le ünnepélyes esküjüket az alkotmányra.

Vigyázzunk!

E lapok azon olvasói is, kik más ujságokat nem olvasnak, tudják az országgyűlés által ő Felségéhez intézett felirat tartalmát. Tudják ennél fogva azt is, hogy az az egész nemzet akaratát és kívánatait tolmácsolta; mert nem volt egyéb, mint azon kívánatot kifejezés, hogy a nemzet jogainak teljes gyakorlatába visszahelyeztessék, s hogy ezek részére biztosítsanak. Ez rövid tartalma az országgyűlési feliratnak.

Azt is tudjuk, mit tartalmaz az erre érkezett királyi válasz, mely százados és fejedelmek ünnepélyes esküje által szentesített törvények helyett az oct. 20-ki és febr. 26-ki pátensekre hivatkozva, a nemzet jogos kívánatait visszautasítja. E helyett pedig felszólítja az országgyűlést, hogy a Bécsben egyúttal lévő birodalmi tanácsba küldjön követeket, kik ott a birodalom közös ügyeiről tanácskozzanak.

Hogy ezt az országgyűlés tenni nem fogja, mivel nem is teheti, arról meg vagyunk győződve, Oly férfiak ülnek ott együtt, kiknek törhetlen jelleme biztosítékul szolgál a nemzetnek, hogy azt el nem árulják és nagy áldozatokkal szerzett, féltékenyen őrizett jogait áruba nem bocsátják.

Ekkor kétféle eset fordulhat elő: vagy az, hogy ő Felségének tanácsosai belátván, miszerint a magyarok tántoríthatatlanul ragaszkodnak ősi alkotmányukhoz, melytől árulás, sőt öngyilkosság büne nélkül el nem távozhatnak, azt fogják tanácsolni ő Felségének, hogy engedjen a nemzet igazságos kívánatainak, vagy pedig az eddig járt uton fognak tovább haladni. Fájdalom, az elsőre, hogy t. i. a nemzet törvényes jogai visszahelyeztessék, nagyon kevés, vagy helyesebben szólva, semmi kilátás nincs. Mert hisz nagyon jól tudták azt a német tanácsos urak ez előtt is, hogy az ország szigoruan ragaszkodik ősi, törvényes intézkedéseibe. Ha tehát azok teljesítésére akarnak birni a fejedelmet, megtehették volna azt az első felirat alkalmával. Annál inkább kellett volna pedig azt tenniök, midőn látták a nemzet békülékeny hangját, mely szerint képviselői a felírtakra nézve kívánt változtatásokat egyhangulag megtették, csak hogy minden akadályt elhárítsanak, mely a kölcsönös kibékülésnek útját elzárhatná. E szerint, mint mondom, ahoz nagyon kevés reményünk van, hogy az ország újabb felszólalása, ősi jogaink visszaállítását eredményezze.

És ugy sokkal valószínűbb, hogy a német tanácsosok, kiknek tulajdonképen Magyarország ügyeihez semmi közük, ismét tagadó választ fognak kieszaközölni. Mennyire tartják akkor szem előtt magának az uralkodónak és az összes birodalomnak érdekét, mikor ekép cselekesznek, azt ez alkalommal vitatni nem akarjuk. Lehet, hogy egy

izben ezt is fejtegetésünk tárgyul fogjuk tenni. Most csak úgy hozzuk ezt föl, mint csaknem bizonyos valószínűséget.

Igen, de a birodalom zavart pénzügyei okvetlenül szükségessé teszik, hogy a birodalmi tanács ezekre nézve intézkedjék; mert hiszen ez volt főcélja a birodalmi tanács felállításának és összehívásának. Mit fognak tehát tenni a bécsi államférfiak?

Kétféle módot rebesgetnek Bécsben e tekintetben. Némelyek azt mondják, hogy akkor úgy hagyják a magyarokat és horvátokat is (mert tudunk kell, hogy nemcsak Magyar-, hanem Horvátország sem akar küldeni a birodalmi tanácsba követeket, minthogy Horvátországnak, mint Magyarország társországának ezzel ugyanazon alkotmány van, míg tőle el nem szakad). Ugy hagyják tehát a magyarokat, horvátokat s mindazokat, kik a birodalmi tanácsba vonakodnak követeket küldeni (mert ezeken kívül vannak ám még mások is ily szándékkal), és azt fogják mondani: „No ha azok az országok nem küldték ide képviselőiket, mi nem bánjuk, határozzon a birodalmi tanács nélkülök is, csak úgy, mintha itt volnának. Mi hittuk őket, maguknak tulajdonítsák, ha jöni nem akartak!” Azt most megint nem vitatjuk, mennyire lesznek érvényesek az eképp alkotott összes birodalmi tanács által hozott határozatok, midőn abban a birodalomnak fele nem lesz képviselve. Azt sem kérdezzük: elég biztosítékot találunk-e ily csonka birodalmi tanácsban azok, kik hivattva volnának a pénzügyi zavart eloszlatni. Ez hozzánk most nem tartozik. Mi ezt most csak úgy hozzuk fel, mint egyik véleményt arra nézve: mit fog tenni a kormány, ha a nemzet jogos kívánatai nem teljesítenek?

Mások meg azt mondják: A bécsi államférfiak be fogják azt látni, hogy a csonka birod. tanács csonka bir. tanács, mert hiszen azt csak a vak nem látja, hogy két véka nem egy köből, 16 lat nem egy font, 1 messzely nem egy itce. És ha valaki 1 köből helyett két vékát, 1 font helyett fél fontot, 1 itce helyett egy messzelyt akarna kínálni a vevőnek, ez bizonyosan szemesebb lesz, és nem fogadja el annyiba. Ha tehát csakugyan akarnák is magukat ámitani a bécsi állambölcsek; de azt nagyon jól tudják, hogy azokat, kiktől a pénznek elő kellene kerülni (= a vevőket) el nem ámitatják. E szerint, úgy mondják, ezt a veszedelmes kísérletet meg sem fogják tenni; hanem igen is azon lesznek minden erővel és minden mesterkedéssel, hogy a két vékából, ha már nem lehet egy köből, legyen legalább három véka, — a fél fontból, ha nem lehet egész font, legyen legalább 20 — 24 lat, — a messzelyből, ha nem lehet itce, legyen legalább másfél messzely. Hogy pedig ezt elérjék, úgy mondják sokan Bécsben és Bécsen kívül, eloszlatják a magyar országgyűlést, és a népre hivatkozva, ezt szólítják fel, hogy küldjön közvetlenül követeket a bécsi birodalmi tanácsba, kik ott aztán az alsó- és felső- ausztriai, stájerországi, tiroli, morva, cseh, sziléziai, galicai stb. tanácsos urakkal együtt a mi ügyeinket is intézzék. Mi nem tudjuk határozottan megmondani, meg fog-e ez történni; de meglehet, hogy meg fog, hiszen 12 év óta nagyon sok történt ám Bécsben, mit lehetetlennek tartottunk. Az országgyűlést a törvényes fejedelemnek van joga eloszlatni, az igaz; mert az 1848: IV. t. c. 5. §. így szól, ha ugyan a bécsi urak akarnak az általuk elismerttől nem akart 1848-ki törvényekre hivatkozni: Ő Felségének joga van az összejött évi gyűlést prorogálni (elhalasztani) s berekeszteni, sőt az országgyűlést a három év eltétele előtt is (mennyi időre t. i. a képviselők választanak) feloszlatni. Ennyi bizonyos. De ugyan e törvény folytatása mindjárt eképp hangzik: „és ekkor új képviselő-választást rendelni; de ez utolsó esetben (ha t. i. az országgyűlés eloszlatatik) az újabb országgyűlés összehívásáról aképpen rendelkezendik, hogy ez az előbbinek feloszlatásától három hónap alatt összeüljön.” Ebből világos, hogy az országgyűlés az 1848. törvény szerint eloszlatható ugyan, de utána nem az következik, hogy hát ismét össze se hívatassék, hanem az, hogy eloszlatása után három hónap alatt össze is üljön.

Mint fönnebb mondtam, lehet, hogy az országgyűlést eloszlatván, fel fogják szólítani az országot, hogy egyenesen a birodalmi tanácsba válasszunk követeket. Ha ez csakugyan megtörténék: mit kell akkor tennünk? Válasszunk-e birodalmi tanácsosokat, vagy ne válasszunk? Ez a kérdés.

És e kérdésre határozottan azt felelem, hogy mi a birodalmi tanácsba követeket nem küldhetünk. Okaimat a jövő alkalommal fogom lehetőleg népszerűen előadni, hogy mint ki magam is nép embere lévén, ki a népből származtam, aközt növekedtem, vele éltem és érte élek, mindenki megérthessen. —br—

Országgyűlési tudósítás.

Pest, aug. 8.

⊙ Alig hivé valaki nálunk, hogy ma nyilvános ülés lesz. Még tegnap este is arról volt szó, hogy legfőlebb szombaton hallandjuk Deák remek felirati javaslatát, s ime 11 óraker rövid zárt ülés után Ghiczey Kálmán elnöklete alatt megnyílt az ülés. A napirenden a jul. 21-ki kir. leirat volt; elsőben is Deák Ferenc kelt föl szünni nem akaró éljenektől üdvözöltetve, ki is indítványképen többszörös éljenezés közt, Szalay Lászlótól segítettve időnkint, felolvasá javaslatát. A három óráig tartó előadás végén már kivehető vala a felkiáltásokból az általános elfogadás jele; azonban Bernáth Zsigmond képviselő fölkel és meghatott reszkető hangon indítványozá, hogy e javaslat minden tárgyalás nélkül fogadtassék el. „Elfogadjuk” hangzott mindenfelől, csak Tisza Kálmán emelt szót a lecsöndesedett felkiáltások után, kijelentvén, hogy elfogadja a javaslatot, habár határozat néven szerette volna is nevezni, mert annak minden szava szíve legszembetűnőbb érzelmét tolmácsolja. Az elnök tehát felállásra hívá fel azokat, kik Bernáth Zsigmond indítványát pártolják, mire az egész ház felállott.

A legközelebbi ülés holnap 10 óraker veszi kezdetét.

A „Szegedi Híradó” legfőlebb jövő szerdai számában fogja hozhatni a remek felirati javaslatot, addig is nem mulaszthatom el legfontosabb zárszavait e soraimhoz csatolni:

„A nemzet törvényei értelmében az okt. 20-ki diploma álláspontját s a febr. 26-ki pátenst nem fogadhatja el; ennek következtében az országgyűlés nem küldhet követeket a birod. gyűlésbe, s ha mégis választás parancsolatnék az országban a birodalmi gyűlés számára, s a kinevezés a választótaktól elfogadtatnék, ezt az országgyűlés az alkotmány megsértésének nyilvánítja, az ily követeket soha sem fogja Magyarország képviselőitől elismerni, sem az ezek által a birod. gyűlésben megszavazott terheket, kölcsönöket, s Magyarországra vonatkozó államjavak eladását kötelezőknek tekinteni. Az országgyűlés igényli az ő törvényes és mindig gyakorlott adó- és katona-megajálási jogát, az ő törvényes jogát királyával törvényeket alkotni, magyarázni, változtatni, eltörölni, szóval a 48-ki törvények tökéletes visszaállítását. Fájdalmas, hogy a kir. leirat nem a magyar alkotmányt, hanem egy oktroyált pátenst vett alapul, mert ez által minden kiegyezkedés lehetlenné tétetett, mit csak az alkotmány alapján lehetett volna elérni. Az országgyűlés tehát az országgyűlési tanácskozásnak még fonalát is megszakítottának tekinti.

Lehet, hogy a honra nehéz napok fognak jöni, de a nemzet tünni és szenvedni fog, hogy az utódoknak a szabadság- és alkotmányosságai jogos igényeit megőrizze: mert amit hatalom és erőszak a nemzettől elvesz, azt kedvező körülmények neki visszaadhatják, de amiről önkényt lemond, az örökre el van veszve!”

Helybeli újdonságok.

— A helybeli tanodák növendékei nagy részben bevégezték tanvizsgáikat, s szüleik gondjai alá kerülnek. Nagyon jól tudjuk, hogy a rendes foglalkozásból a tétlenségbe átmenet legtöbb fiura sajátszerűleg hat; szinte ohajtának többen, ha valaki idejüket némileg hasznosan felosztaná. E tendő az okos szülőkhez tartozik, kiknek szent kötelessége a tanodákban beoltott rend- és munkaszeretetet ápolni, táplálni, nehogy a sikerrel töltött tanévnek gyümölcse elcsúszjon. A testgyakorlat, s főleg a fürdés igen üdén hat a fejlődő testre; már csak e két hasznos időtöltés is illő ovatosság mellett eléggé elfoglalhatja az itju ideje egy részét, míg a többiben a lélek foglalkodtatását sem szabad teljesen háttérbe szorítani. E pár búcsuszt kívántuk a tanodából kilépő ifjuságnak mondani.

— E hó 8-kára Nyiry György szintársasága jótékony célú előadást hirdetett a honvédségélyző-egylet alapítványa javára: de az előadás a közönség kimaradása miatt nem ment végbe. Sokan talán megrónák e miatt Szeged közönsége részvétlenségét ily szent ügy iránt: de mi nem merjük e kimaradást részvétlenség címmel nevezni; mert hisz a mult heteken eléggé megmutatta városunk lelkes közönsége, hogy igen is tud és akar is a szent ügynek ereje szerint áldozatot hozni. Ez alkalommal tehát, midőn legközelebb ugyan az említett célra táncvigalom van hirdetve, úgy hisszük, többen a kétszeres kiadást akarták mellőzni, gondolván, hogy még kivülök is leend közönség, mely csak a színelőadást élvezendi.

— Végre valahára f. hó 11-én kaszinói gyűlés leend, mely napon délutáni 5 órára minden tag tisztelettel meghívatik. Sokat ballottunk már ez ügyben fölemlíteni, ami — úgy hisszük — az egyletre nézve szükséges is, hasznos is lenne. Reméljük, hogy ez alkalommal kiki felhasználandja növekedésének nyilvánítására s az egylet biztosabb jövője előmozdítására.

— Robrbach Antal helybeli gyógyszerész s ügyes fényképiró a francia társaságnak volt hid-

építő mérnöke által felszólított az általa Oroszországban épített vasuti hidak fényképezésére. E felszólítás következtében említett polgártársunk már el is utazott, s azon kellemes igérettel vett tőlünk búcsút, hogy utjáról s az ottani viszonyokról lehető pontossággal lapunkat tudósítani fogja. Reméljük tehát, hogy t. olvasóinkat legközelebb egy kis friss muszka újsággal fogjuk meglephetni.

— Ma, azaz szombaton a csongrádmegyei honvédségélyző-egylet alaptökeje javára az új-szegedi népkertben táncestély fog tartatni, mely jótékony célú élvezetre az egylet Szeged t. közönségét egész tisztelettel ujonnan felhívja. Jegyek délutáni 2 órától fogva a táncestély helyén is kaphatók lesznek. Kedvezőtlen idő esetére a táncestély jövő hétfőre halasztatik el.

Hazai tudósítások.

(Bácska egyik szögletéből 1861. aug.) Igen sok szép dolgot irtak már Bácskáról annyira, hogy ha minden szépségét el akarnám számlálni, csak ismételném; azért én valami újat szeretnék fölfedezni. Valahányszor megfordultam egyes vidékein, mindig egy kedves, ábrándos gondolat vezérelt a „jó fink” közzé, mint hajóst vezéricsillaga a cél felé. S én mindig jól találtam magamat köztük; emlékezetem sokszor varázsolta elő az elmúlt jó napokat, az eltűnt kedves arcokat, midőn távol voltam, hogy élvezzem át újból az édes-kedves órák örömeit. Megtörtént ugyan az is, hogy egy-egy sebet vittem magammal a távolba; de emlékül ez is kedves volt. Az ember boldogtalanabb, ha öröme úgy sem lévén — még búja sincs! Mert ez több a semminél.

Ha ezelőtt irtam volna Bácskából, talán mivel akkor más színen láttam és néztem, regényesebb leendett s varázsabb színű levelem; azonban most talán minden tekintetben az idő és kor hozta magával, hogy más színen lássam és másként emlékezzem.

Most gondolkozásomban is különös helyzetbe jövök; mert egy hazában, két országban és két nemzet között egy harmadik hatalmasság területén jártam; jobban mondva pedig így kellett volna magamat beképzelnem, ha ennyi sok minden beférne a szegény haladó ember fejébe, és ha hinne a bourbon-féle — akarom mondani a reactio elkésett s itt-ott töredező torzképi gépei csikorgatásának. Ezekre nézve jut eszembe egy adoma, mikor ök magukban nem, csak a Bécsben székelő Reichsrath képtel mindenhatóban bizva, kérdőjelle alakulnak elénk, hogy most már mi lesz belőlünk, ha ök egy területen három országot is csinálnak — összevisszakuszálva? Az adoma szerint egy ember bizonyos körülmények ránchevülésénél fogva mámorával a sárba szédülve le a pallórol, sajnálkozva kérdé a rendes uton menőket: hát kendtekből mi lesz már? Ezek pedig szinte kérdik: mi belőlünk, mi belőlünk! de kendből mi lesz a sárban?

Az igaz, át tudtak alakítani bennünket, hogy felfoghassuk helyzetünket irányukban; s így ami eredményt tudnának bár maguk ellen felmutatni, csak az a vigasztalásuk sem leend, hogy ök is úgy akarták!

Hogy irnak azután egyre azok a megvett tollak: így, úgy, itt, ott, ez, amaz népfaj, nemzet akar magának egy darab országot kihalasztatni! pedig dehogy akarja magát egyik vagy másik elszigetelni testvéreitől! A másik meg előállt az igényekkel, melyeknek teljesítése, vagy a ráfogott követelések megadása valóságos kellelten áldás volna, mint azonos az átokkal. Ha Amerikában nem látóok, közelebb a példa hozzánk, hogy az egykor eldarabolt országok mennyire iparkodnak élet, vér, vagyon áldozat által is egyesülni? Akik ebből nem okulnak a civilizátorok közül, ott láthatnák imádott Németországjukat. Oly nagy hatalom szédarabolva, mióta súlygyene és talán súlypontja lehetne Európának?

Erre azt mondhatjuk azonban, hogy semmi meggyőződés, jó akarat, emberi érzelem, hazafiság — hanem csak pénz; kikerül elmondta Hiador: Rangot és pénzt... s a hazát eladja!

Én bizony az ily apró óriások törpeségét kivéve, ahol csak megjelentem, a legjobb egyetértést, testvéri szeretetet tapasztaltam. De ez nem is lehet másképp. Az elmúlt szomorú emléktől évtized az egymástól elválás eszméjét minden ember fejéből kiverte. Láthatták a jó testvérek, mire vitte, mire használta, mivel fizette őket büszkeség közreműködésükért az atyai gondoskodás? Bizony egyformán akarjuk most lerázni a tévesztett, következtellen kormányrendszer ostorát. Testvéreink is úgy jártak, hogy a jutalom helyett azt a feleletet kapták: mit? törd be a fejét, s még ő haragszik!

Érett most már e baza népe arra, hogy saját kárát ne akarja; tapasztalt eleget, hogy engedje magát igényein túl elcsábítva önmaga ellen eszközül felhasználtatni. Aki még eddig sem tanult, az már nem képes többé okulni; mert éretlenségét árulja el, mely jele, hogy képtelen felfogni helyzetét, méltatlan a szabadságra. Hogy pedig itt-ott elfogult, ábrándos agy ne legyen, azt föl sem tehetjük az emberekről. Hány ember van a világon,

kit erőnek erejével kell saját javára, boldogságára bajtani?!

Bácskában szinte mind magán körökben, mind pedig nyilvánosan a mondottakat tapasztaljuk. Én legalább ellenkezőjét nem hallottam, ha valaki előállna, miszerint nem voltam mindentűt.

Ezek után csak az erdélyi román lap cikkét kellett olvasnom: „De verbis — quantum satis.“ Ők bizalmatlanok a magyarok irányában, a cikk írója szerint; pedig egyetlen okot sem tud arra. Hát Bécshez lehetnek teljes bizalommal! Persze mi rosztat akartunk, mint magunknak, és mi megcsaltuk őket, mint ők önmagukat! Előre kell a biztosíték? Biztosítsuk egymást. Egyébiránt bármennyire akarnak is bennünket összeveszíteni, az nem fog sikertülni. Pénzért, vagy pedig a szabadság árán — nem lehet venni szabadságot.

Jól tudják most már a testvéreink a latin költő igazságát; mint Bécsben is érzik: Beneficium accipere, libertatem vendere est, — mi magyarul, románul, szerbül, horvátul, tótul annyit tesz: a Reichsrathtól valami különös jót elfogadni = oda adni érte a szabadságot.

Azonban legyen elég ebből ennyi; keressünk mást.

A társadalmi élet mozzanatai szinte érdekelnek bennünket. E tekintetben szinte nem találtam, sem hallottam felekezettességet. Bizony ugy elmulatunk, társalgunk együtt, hogy eszünkbe sem jut magunkat elkülöníteni.

Nyilvános helyeken, ép úgy együtt egyek vagyunk. Olvasunk, beszélünk, politizálunk, kinek minő nyelv jutott. Egytűvé járnak a különféle nyelvű lapok is.

De sem így, sem úgy! (Levén kivétel mindenben és mindentűt.)

Vannak jótékony, műkedvelő és színelőadások, táncvigalmak. Erre már más többet is mondana; tölem elég annyi, hogy néha egy bizonyos rész jótékonyaságért százannyit költ a család.

Rákosi László.

Balaton-Füred, aug. 6. Az „Anna-nap“ után vagyunk.

Aki a füredi fürdő-évszakot ismeri, annak elég e pár szó, hogy abból az itteni élvezetek meddőségét s a hírlaplevelező hálátlan feladatát teljes mértékben felfogja.

Anna-nap után a gazdag vendégek nagy része s azok, kik mulatni, szórakozni jöttek — mint őszszel a fecskék elrepülnek, s beáll a saison második része, mit elődével összehasonlítva, „szegény saison“nak igen helyesen nevezhetnénk.

A fürdő-élet legfőbb élvezetei: társas mulatóságok, kirándulások stb. gyéren s csak miniatúr kiadásban mutatkoznak; s a levelező, ha a nyomasztó egyhangúságtól meg akarja menteni levele tartalmát — jóformán a képzelem teremtő erejét kénytelen igénybe venni, hogy a képnek okkalmóddal lehető eleven színezetet adjon.

Olykor mégis jön egy-egy nap, mely a többiért némileg kárpótlást nyújt.

Tegnap volt a vidéken közszeretben élt s a színi pálya rögein megtört virágnak, a korán elhunyt Szőlősy Ninának sírjánál egy kis ünnepe, mely alkalommal Ozoray csinos kis beszédet tartott az elhunyt felett, mit a színészek s az egész megjelent közönség által lelkesülten énekeltek „Szózat“ fejezett be.

A napokban a füredi vendégeknek a kis Auer hegedűművész mutatá be magát, mint mondják, ugyanaz, kiről a párisi lapok, mint csudagyermekről, oly magasztalólag szóltak. Játéka nyugodt, biztos és könnyű, ment minden nyegleségtől; technikai ügyessége — műértők véleménye szerint máris a leghírvevesb hegedűművészek mellett megállja a versenyt.

A színház különben napról napra üresebb; mi lehet oka, nem tudom; pedig vendég annyi van most is, hogy egy ötödresze megtölthetné a színházat. Az újonnan épült nyári színház szellős, hűvös; Pázmán szintársulata élvezhető előadásokat ad... mi lehet tehát oka? Anna-nap után van! ez a refrainje mindennek.

A szegedi banda jeles zenéjével igen jól mulattatja a vendégeket.

A napokban olvasám e lapokból a „Divatcsarnok“ból átvett azon alaptalan közleményt, hogy a szegedi zenészek eredetisége csak abban áll, hogy kótákból nyakgatják a legeredetibb nemzeti nótákat.

Már akárki legyen a „Divatcsarnok“ érdemdús levelezője, tisztelet becsület neki, de csak úgy, ha olyanokat nem ír, amik, amellet, hogy egészen légből kapottak, egy jól szervezett zenetársaság jó hírének megrontására látszanak kigondolva lenni. Ha ama levelező ur jól kinyitja a szemét, láthatá vala, hogy zenészeink csárdások és nemzeti dalok eljátszásában csak oly eredetiek, mint bármelyik pesti banda, s hogy ily daraboknál hangjegyet egyáltalában nem használnak, de nem is használtak soha, s így eredetiségüket sem hegedülte el sz. Dávid; amiről bizonyosságot tesz a fürdői közönség, melynek kívánatára a fürdőigazgató a jövő nyári idényre is szerződötteti akarja őket. Hogy a közönség lelkiismeretes kielégítésére 50—60 idegen darabot, indulókat, négyeseket, nyitányokat stb. játszanak, arról jó lett volna annak a levelező urnak tudomást szerezni, amikor aztán talán nem róta volna fel hibául, hogy ezeket mind nem tudják fejből eljátszani, s hogy mégis eljátszák, — természetesen kótából — az, ugyhiszem, minden méltányosság s józan belátás szerint csak dicséretökre válik.

y r.

— Szentesről tudósítanak bennünket, hogy az adóbehajtás ott is megkezdett; a nép a szomszéd csongrádiak nehéz napjaitól megrettenve, fizeti, ahogy tudja, adóját.

— A „Szathmári Értesítő“ füvesa adóexecutiót közöl. Egy uribáznál, hol 12 katoná, s ezek közt egy trombitás volt beszállásolva, azonkülönös kérelmezési módhoz nyultak a vendégek, hogy mindannyiszor, midőn valamely élelem- vagy más ellátási cikkre szüktségök volt, kiállították a trombitást a háziur ajtajába, ott mindaddig trombitált, míg a kívánt tárgyat meg nem adták.

— A pesti vámvonalon f. hó 5-ke óta az ott lévő őrségek megkettőztettek (?).

— Szalay László Fiumeről irt közjogi munkája méltánylataul egy fiúmei festész ecsete alól kikerült képpel tiszteltetett meg, mely egy nőt, Fiume allegoricus képét ábrázolja a tengerparton egy oszlophoz támaszkodva, melyen Magyarország címere látható.

— Szabolcsmegye haza árulónak jelenti ki azt, ki a birodalmi tanácsbani részvétre bármiként közreműködik.

— E hó 6-án az alsóházi korelnök vezetése mellett mintegy 60 képviselő a hajdani magyar miniszterelnök özvegyénél, Batthyányi Antónia grófnőnél tisztelgett.

— Pozsony- és Nyitramegyékben a tótajku, de magyar érzelmű nép példás kitartást tanusit az adóbehajtás súlya alatt. Legtöbbnyire csak a tisztviselőkhöz tesznek katonákat. Egbel község folyamodott a cs. k. pénzügyigazgatósághoz az adóbehajtás elhalasztása végett, s épen azért mindjárt katonát kapott. (Nem jó falra rajzolni az .....!)

— A budai magyar népszínház f. hó 1-én megjelent hirdetménye tudatja a t. közönséggel, hogy a színház megnyitása f. hó végére bizony remélhető, s egyszersmind bérlet nyitattik. Minden két hétben egyszer díjmentes népelőadás tartatik.

Vegyes hírek.

— A magyar-legio győzelme Montefalcone mellett két napiparancsban közöltetik; az egyik Ghiezy őrnagytól eként szól: „Vitézek! Sanyaru szenvedések napjai lettek jutalma már nem egyszer legszentebb véraldozatainknak. De alkalmat nyujta a kedvező sors, hogy a magyar név dicsőségét régi fényében tüntessük fel ismét, és egy nagy nemzet, mely testvéri áldozatkészséggel nyujt vigaszt és menhelyet bujdosó létünknek, méltányolja fetteinket, melyek irányában lerovandó halánknak csak csekély kifolyásai voltak. Az avellinói kertlet kormányzója keblemre borult és ott fejezé ki kimondhatlan háláját és köszönetét a magyar legiónak hősiességéért. Pinelli altábornagy ur kijelenté nekem Cialdini parancsnokló tábornok ur

tüdvözetét, aki szintén hő elismerését küldi nektek tetteitekért. A 62. számú olasz gyalogezred tisztü küldöttsége hasonlóan tüdvözölni jött hozzám a legio győzelmeit is kikérte magának a magyarok lovasias barátságát. De szentanni s részesei valánk magunk, miként sietett Avellino városa s környéke halántékainkra tüzni az érdem örök emlékü babéját. Ennyi elismerés csekély tetteinkért méltán büszkévé tehet és ösztönöz a magyar becsülete s hírneve gyarapítására. Én pedig, ki a kiküldött hadseregnek parancsnoka lenni szerencsés lehettem, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy hálás köszönetem a vitéz tisztikarnak és ti nektek, hősöknek, kifejezzem. Tartsátok meg óvatos hűséggel kebleitekben ama apáinktól belénk oltott ösztönt, melyet büszke vitézségnek hívnak, sokszorozza jelenlegi örömeiteket a magyarok Istene minden lépten, hol titeket a haza és az azzal egybekötött érdekek tette szolítanak, és legyetek rendithetlen támaszai azon eszmének, melynek győzelmi gyümölcse hazánk szabadsága s nagysága leend.“ —

Ihász ezredes napiparancsa következő tartalma: „Vitézek! Büszke vagyok azon férfias s elszánt s csak egyedül a magyart jellemző harcias viseletre, melyet a lefolyt rövid csatározásnál tanusítottatok. Jelét adtátok annak, hogy magyarok vagytok és hogy elődeitek vére foly ereitekben. Soha nem kételkedtem, hogy elleneiteket meg fogjátok verni. Hírlapok kürtölik világszerte tetteitekét, kedves honunk sír örömeiben diadalaitokat. De mindez még nem elég a magyar hírnév s becsület megóvására. A magyar dicsőséghez oly arányban s mérvben, minőben az világszerte ismerve van, kötelesek is kötvék. Itt különban a segéd magyar seregnek, melyre Európa szémei irányozvák, nemcsak hősiességben kell nemzetét képviselni, hanem kitartó rend s fegyelem által is jellemezni. E két tulajdon nélkül sereg nem állhat fenn, győzni nem tud, s a képviselt nemzet elveszti a lovasias nemzetek tiszteletét. De megnyugszom, mert e részben is példányképei vagytok minden seregnek. Ittléttünk csak igen rövid ideig tartand még. Hagyjunk magunk után oly emléket, mely előtt mindenki meghajoljon. Különösen büszke vagyok azon elismerésre, melyet a magyar sereg harcias tettei s viselete által vívott magának az avellinói kormányzósnál. Kedves köteleseimnek tartandom neveit azoknak felsőbb tudomásra juttatni, kik ezen rövid csatározásban, nevezetesen f. hó 10-én Montefalcone bevételénél magukat kitértették. Fogadja az expeditiót vezénylő őrnagy ur a tiszt urak s összes legénység kedves hazánk s a m. n. igazgatóság nevében, leghálásabb, legforróbb köszönetemet.“

— August. 5-én érkeztek Pestre Smolka s több lengyel követtársai; bizonyosan jól fel fogják használni az időt, míg a Reichsrath ülésai megkezdődnek. A Reichsrathról szólván, esztünkbe jö a „Moniteur“ azon írásmódja, melynél fogva a birodalmi gyűlést Reichrats-nak nevezi.

— Gróf Széchen Antal a grófnő gyöngélkedése miatt franciaországi fürdőkre utazik.

— Szent-Péterváron, párisi hírek szerint, özszeesküvés fődötetett fel az orosz kormány ellen. Egyszersmind hire járt, hogy egy kozák ezred a cserkesz területre ment át.

— Schmerling ur új sajtótörvényt készül a Reichsrath elé terjeszteni. A bécsi lapok már bírálgatják is e törvényeket, s nincsenek velük megelégedve. A „Neueste Nachrichten“ben a magyar sajtótörvény ajánlatik a miniszter urak szives figyelmébe!

— István főhercegről egy ausztriai provinciai lap azon hirt hozza, hogy titokban ő viszi a főszerepet a Magyarországgal egyezkedés ügyében. (Adja Isten, hogy jó sikerrel járjon el! Szerk.)

— Angolországban az állatkinzókra törvényt hoztak; a büntetés 5 font sterling. (Nem ártana nálunk sem ily intézkedés. Szerk.)

— Bécsből valamennyi Ausztriában lévő törvényhatóságoknak meghagyták, hogy a m. k. hatóságokkal kivétel nélkül németül levelezzenek. (Hogy is tudnának másképp? Szerk.)

— A „Perseveranza“ szerint gróf Teleki tökéletesen visszakapta egészségét. Pár nap óta Türr Comóbbni tartózkodik.

TÁRCA.

A magyar legio hadjárata.

Balázs Gábor fiatal hazánkfától, ki jelenleg a magyar legio második gyalog századában mint közvitéz szolgál, — írja a „Csatár“ — Nocerából m. hó 20-áról levelet vettünk, melyben a legio két századának legközelebbi expeditiójáról igen érdekes részletek foglaltattak. A levél kissé túl csapongó ifju tüzzel és lelkesedéssel van ugyan írva, mely a dolgokat nagyító szemüvegen át látja, de egyszersmind bizonyossággal szolgál azon valódi és mély szabadságszeret- és nemzeti érzésnek, mely fiatal hazánkfiait lelkesíti. Közöljük e levelet már csak azon örömmünk kifejezése végett is, me-

lyet fiatal hazánkfainak első sikere fölött érzünk. Mert tudni kell, hogy ezen expeditióban résztvett két század épen nem régi vén katonákból, de olyanokból sem áll, kik a Garibaldi expeditiókban résztvettek. Fiatal ujoneok ezek Erdélyből, kik azelőtt sehol katonai szolgálatban nem voltak, s jelenleg is csak annyiban katonák, a mennyiben magyar emberek. A levél sorai következőleg hangzanak:

Örömtől reszkető kézzel fogok tollat egy szép és nagyszerű esemény megírására, képzeld édes Sándorom, hadjáraton voltunk, még pedig a bourbonok ellen.

Kirándulásunk 10 napig tartott. Voltunk pedig Európa legvadregényesebb helyein, a felső, ugynevezett „kis Abruzzok“ban. Elbeszélem neked működésünket, nem ugyan úgy, mint a lapok fogják megírni katonai pontossággal, hanem egyszerűen és röviden.

Nocerából 8-án este indultunk el, s mentünk egész éjjel mind hegynek fölfele, s még reggel megérkeztünk Avellino városába, kiindulási pontunkra. Innen aztán egy napi pihenés után megindultunk a hegyek közé. Utunk borzasztó volt; sziklás, bozótos ösvények, hol kapaszkodva alig haladhattunk, tekervényes utak, mélységek fölött, úgy hogy valóságos eröművészi tehetséget kellett kifejtenünk, hogy az itt mind sziklacsúcsokra épített falvak- és városokba behatolhassunk. Csataink, bár egy mindig fufó ellenséggel volt bajunk, mégis borzasztók voltak, mert többnyire utcai harcot kellett vívunk. A katonának pedig mindenestre nagyobb feladat az ellent házról házra kiűzni, mint vele a síkon szállni szembe. Ilyen volt péld. Montefalcone falu bevétele.

Montefalcone egyike a legrosszabb bourbon fészkeknek, s hogy sokan voltak benne, megítélhető abból, hogy egy, a falu végén levő kolostorba

valami 100 piemonti katonát és egy zászlóalj nemzetőrséget besoroztattak, kiket épen az nap estjén akartak felpörzsolni, melynek reggelén bevonultunk; az e végre szükségelt szalma, fa s más égő anyagok mind készen voltak már. A fanatikusság minden kigondolhatót elkövetett ugyan önvédelmére, de ahol lelkesült magyar ifjak működnek, ott mindennek törnie kell: alig pár óra alatt a falu mienk volt. Az ellenek egy kis része szétszaladva, a hegyek között keresett menedéket, a többi részt leöltük, részint foglyokul ejtettük. A velünk jött polgári kormányzó (Gubernator) ekkor parancsot adott ki, hogy raboljuk ki a falut, de mi természetesen pirulva fordultunk el, s legfőlegb is csak pár nemzetőr engedelmességet e szomorú parancsnak. Hanem ahelyett összegyűjtöttük a falut, gyűlést tartottunk az elüljárókkal, új hűséget tétettünk az uralkodó Victor Emanuel részére, kitzítettük a toronyra a nemzeti lobogót, s adtunk az inkább butaságból, mint gonoszszágból reactionarius népnek sok szép jó tanácsot. Ez eljárás megteremtette gyümölcsét, a kolostorból kimentettek könyvek között borultak kebleinkre, s ott, hol nagyobb számmal mostanig magyar bizonyára nem járt, lelkesedve kiáltottak: „eviva nostri fratelli ungharesi“ és a nép meghatva a jelenettől, százszorosán viszhangozta azt.

Amerre jártunk ezentúl, kivevén pár helyet, hol az ellen még remélt, mindenütt mesés hódolat jeleivel találkozunk; a falvak és városok képviselői, a nemzetőrség zenével mértföldrre jött előnkbe; a háromszintű lobogók egész serege lógott a tornyok és házak ablakain, a nép ünnepies ruhát vett magára, olajágakat kezébe és lelkesült hangon kiáltotta: „Eviva Italia una, eviva Vittorio Emanuele, eviva Ungheria!“ Mi mindenütt hasonló eljárást követtünk és mindenütt sikert arattunk, mert ez új bánásmód — a zsarnoki kegyetlenkedésekhez szokott népre mindenütt nagy hatást gyakorolt.

Hogy mily szépen őriztük meg féltett kincseinket — a „magyar becület“et, ide írok pár esetet. Egy sziklavárat rohantunk meg, Monte-Miletto, de ellenség helyett kétségbeesett néccsal találkoztunk, kik zilált hajjal, feldúltan, nemével az őrtit-ségnek jöttek előnkbe, nem tudván, az alig ezelőtt órával távozott ellenség egy másik csapatja, vagy pedig mentők vagyunk-e? Abogy aztán a valót megtudták, térdre borultak előnkbe, imát rebegtek, azután elvezettek kirabolt házaikba, megmutatták a még az utcákon heverő leölt rokonaiak hulláit,

szakatott hangokban mondták el gyalázatos módon bántalmazásukat, és végül kezeiket tördelve kérdezték, mit adjanak ennünk, mikor nekik semmi sincs! Mi rögtön edelét hoztunk egy más faluból s a — fájdalom — szük adalékot minden katona sietve osztotta meg az éhezőkkel. Másnap midőn kivonultunk, zöld ágakkal kezeinkben, könyezve kísérték a határig bennünket s lelkesedve kiáltottak: „Eviva ungheresse!“

Egy városban, La-Pia-ban, midőn itt is, mint mindenütt, a foglyok közül hatot a nemzetőrök a piac közepén a nép példájára föbe löttek, egy közülök pár percel halála előtt vizet kért; a nemzetőr megtagadta kérését, egy katona közölni vette elő kulacsát és nyujta a gyilkosnak, a rabló, midőn rálöttek, a katonára nézett és e volt utolsó szava: „Eviva Ungheria!“

Ugyanitt egy főhadnagyunk épen szivarra akart gyújtani, midőn észreveszi, hogy egy rabló a szemben lévő ablakból célba vette; rákiált: ne löj! a rabló ijedten leereszté fegyverét, a főhadnagy felszaladt s kézen fogva vezette le foglyát.

Amerre jártunk, amerre mentünk, mindenütt győztünk; győztünk fegyvereinkkel, győztünk lovagias viseletünkkel; mi meghódítottuk a nápolyi birodalom egy oly részét, hová a civilizatio éltető sugárai még nem hatottak el, szereztünk Victor Emanuelnek és a jelenkor szellemének pár millió lelket, fényesen hirdettük a szabadság szent eszméit, s nem pillanatnyi babért arattunk, hanem hátrahagyunk magunk után egy soha ki nem törölhető nyomot, a jogos eljárás nyomát. Bátorságot és lelkesedést öntöttünk a helyőrségekbe, utat mutattunk az elüljáróknak, melyen haladniuk kell, s a nép között a béke és felvilágosultság magvait hintettük el.

Mit írjak még egyebet? azt, hogy midőn visszaértünk, Avellino város tündéri fényben kivilágítva uszott, s nemzeti lobogók ezrei lengedeztek. Azt-e, hogy a nemzetőrség törzstisztszei, a kerületi s a városi képviselők hódolattal jöttek előnkbe? azt-e, hogy a turini és nápolyi miniszteriumok elismerő okmányai s Cialdinitól az összes olasz hadseregek parancsnokától köszönő levél vár reánk?

Ezek ugyan mind nagyszerű dolgok, de mind eltörpülnek az öntudat mellett; azon öntudat mellett, hogy profétailag működöttünk a szabadság szent eszméért, melyre, ugyilátszik, az Istentől a magyar nemzet van kiszemelve: s ki az Isten előtt kedves, azt embernek eltiporni nem lehet!

Ideiglenes tartózkodási helyünkön ezredestünk jött előnkbe örömkönyvekkel szemében; laktanyánkba saját zenekarunk vezetett a mámorító „Rákóczy-induló“ mellett, s midőn kipihentük fáradságainkat, átfutottuk elménkben e pár napi eseményeket, eszünkbe jutott a hon, az a kedves drága haza, s büszkén ütöttünk fegyvereinkre e felkiáltással: „Most már edzett katonák vagyunk!“

Még azt említem fel, hogy tegnap kétszáz nő nyujtott kérelmet be az avellinói kerületi kormányzóhoz azon kéréssel, hogy férjeiknek legyen szabad a hazatérhetés, ők fegyvereiket lerakják, és ezentúl békés honpolgárok lesznek; kérésük megadatott.

És most áldjon meg az Isten mindnyájatokat, én kimondhatlan boldog vagyok, hogy e kis hadjáratban résztvehettem.

Irodalom és művészet.

— Szathmáron „Szathmári Értesítő“ című hetiközlöny indult meg aug. 1-én Börkey Imre kiadó-szerkesztő s Ábray Károly vezérlete alatt. A lap tartalma élénken képviseli a helybeli és vidéki érdekeket. Üdvözljük Börkey urat a sajtó terén!

— Beküldetett szerkesztőségünkhez „Jeremiás siralmai“ ó testamentomi szent könyv, eredeti héber szövegből magyarítva Kármori Sámuel. Ára 20 kr. Schwaiger József bizománya Pozsonban.

— Vettük Ormós Zsigmond „Utazási emlékek“ című műve III. kötetét. E szakismerettel írott jeles utelírás Drezda és Lipcse műkincesi- és egyéb nevezetességeivel kellemes modorban ismerteti meg az olvasót.

— Szinte szerkesztőségünkhez megküldetett Orbán Balázs „Utazás keleten“ című művének II., III. és IV. kötete. A II. kötet Libanon és Jerusálem környékét festi történeti mély ismerettel. A III. kötet folytatja az előbbiben megszakadt szent föld leírását Betlehem- s környékéről; innen Egyiptomnak tart, hol az ősvilág nevezetességeit ismerteti meg, s végzi e kötetet a gúlák leírásával. A IV. kötet tárgyalja Memphis, Cairo, Alexandria és Athene érdekes történeti s jelenviszonyi rajzát.

Helyreigazítások.

A f. hó 6-án tartott közgyűlési cikk végső sorában a másolata szó helyett tudósítása olvasandó. — Ugyan a múlt számban „A reáltanodák rendezéséről“ közölt cikk 9-ik pontjában $\frac{1}{10}$ helyett $\frac{1}{100}$ olvasandó.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, 1861. aug. 9-én. Az új buza már gyakoribb kezd lenni hetivásárunkon, azonban az még mindig igen csekély a szükségleteknek csak némileg is eleget tenni. Helybeli egy mint vidéki számadásra az egész hetivásári készlet hamar elkel. Morva kereskedők is mutatkoznak ez új élelmi cikkre, s a minden oldalról vásárlókedv az új buza árát köblőnkint 9—9 frt 30 krra emelte. A hetek óta eső nélküli tartós hévség a kukoricára igen ártalmas hatást gyakorol, mert épen most volna a növénynek egy jó esőre szüksége, hogy a esővek kellőleg ki-képződhessenek. Ha az idő nem változnék, e termékben igen rossz kilátások mutatkoznak. A rozs iránt még kevés kérdés történt, de igen keveset is hoznak a piacra, a minőség ebben is igen szép, s

mérőnkint 78—79 fontot nyom; köble 4 frt 50 kr—5 frtjával kel. Időjárásunk szerda óta megváltozott; csütörtökön kezdett borulni, s estve felé a vidéken eső és szivárvány látszott; ma egész nap borongós, hihetőleg e holdnegyed meghozza a rég várt esőt. Légmérsék legkisebb foka 17°K, legnagyobb árnyékban 24°R. Üzleti terményárak: tisztabuza köble 8—8 frt 90 kr; rozs 6 frt 40 kr. — frt; árpa 3 frt 60—80 kr.; zab 3 frt 20—80 kr.; köles 6 frt -- kr.—6 frt 20 kr.; tengeri 4 frt 60—90 kr. Szegedi piaci árak: Borsó mérő 6 frt. Lencse m. 6 frt. Paszuly 3 frt — kr. Köles 3 frt — kr. Burgonya 2 frt — kr. Marhahús fontja 20 kr. Juhhús 18 kr. Sertéshús 20 kr. Szalonna

mázsája 24 frt 50 kr. Zsir itéje 50 kr. Lángliszt mázsája 12 frt 50 kr. Zsemlyeliszt m. 8 frt 80 kr. Kenyérliszt itéje 5 kr. Kukoricaliszt itéje 4 kr. Árpadara 2 itce 14 kr. Köleskása itéje 11 kr. Rizskása fontja 25 kr. Faolaj fontja 62 kr. Repeolaj 35 kr. Lenmagolaj 36 kr. Paggyu mázsája 39 frt —
Bécsi pénzfolyam aug. 8-án.
5% metalliques 68.20; nemzeti kölcsön 81.35; bank-részvények 749.—; hitelintézeti részvények 175.50; ezüst-agio 135.75; londoni váltók 137.50; arany darabja 6.56.
Vizállás.
TISZA SZEGEDNÉL aug. 10-én 5' 4" 3"
Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik: hogy a palánki ugynevezett Ferenctéren eladásra jelelt hat üres ház-helyeknek egyenkénti örök eladása iránt f. évi augusztus hó 12-én délutáni 3 órakor a tanácssteremben nyilvános árverés fog tartatni. A megálapított szerződési feltételek az alkamarási hivatalban eleve és bármikor megtekinthetők. Miről venni szándékozik bánatpénzzel leendő megjelenés iránt értesíttetnek. — Szeged, 1861. évi július hó 5-én. **Osztróvszky József,** polgármester.

Lakbérbeadás.

Néhai ifj. Götz János örökösait tulajdon joggal illető házukban a tiszaszélen (ezeiüft Adlerféle ház), az első emeletben 10 szoba, 2 konyha, földszint 3 szoba, 1 konyha, élel-kamra, egy pince- és padlásrészekből álló lakások jövő november 1-től kezdve, egy vagy több évekre részletenkint is bérebe adandók. Mely helyiségek felől értekezhetni **Konrad Keresztély** árva-átváltá az árvtári hivatalban. Szeged, augusztusban 1861.

Növény-pergament - papiros

a gyümölcsös füvek olcsó és sikeres módon bekötözésére, valamint egyéb használatra is kapható **Burger Zsigmond** könyvkereskedésében.

Házeladás.

Rókuson, a kistemető-utcában fekvő 558-ik számú 116 négyszögöl nagyságu háztelek, a rajta lévő épülettel; ugy a mellette lévő ugyan ilyen nagyságu háztelek, akár együtt akár külön szabad kézből eladó. Értekezhetni Vidra Ferenc ural. (200—1)

Házbérbeadás.

Palánk-belváros, ugynevezett bába-utcában ujonnan épült — 8 szoba, 3 konyha, 3 éléskamra, 3 részbe elkülönített nagy köpince, s szinte 3 részletbe elkülönített padlás és kuttal ellátott udvarból álló lakóház, f. évi november 1-sőjétől kezdve, akár egészen, akár részletenkint haszonbérbe adandó. — Bővebben értesít a háztulajdonos **Városvy Mihály.** Lakása: nádor-utca, 296. szám. alatt. (202—1)

Fegyverek.

Gloszauer János puskaművesmester Szegeden, melyben kitünő vadászfegyverek, pisztolyok, revolverek és vadászeszközök jutányos áron kaphatók. A gyári fegyverek, mielőtt eladtnak, szorgalmasan igazgattnak és megpróbáltatnak, ugy hogy azokat mindenki biztosan használhatja. Hibás vagy megromlott bármilyenű löfegyvereket igazítás végett szinté elfogad s kellőleg helyreállítja. (203—1)

(Beküldetett.) Bécs egyik érdemes polgára, Popp ur, épen most kapott szabadalmat Anatherin-szájvizének Éjszakkamerika valamennyi szabad államaiban általános és akadálytalan terjesztésére. Öszintén szerencsét kívánunk ezen elismert jelességű szájviz, e jelenleg az europai fogkosmetika egész terén bizonyosan legcélszerűbb cikk fáradhatlanul előre törekvő föltalálójának oceanon túli kelendősége nagyszerű terjedéséhez, meg levén győződve, hogy első orvosi tekintélyek által ajánlott és ezerféleképp kipróbált készítménye a tengeren túli hölgyek öltöző asztalán rövid idő múlva épen oly szilárdan meghonosul, mint az ő világban, hol a fő- és alrangnakál egyiránt a legnagyobb tetszésnek örvend. Éjszakkamerikában orvosi és illatszerek számára külföldieknek küztudomás szerint csupán a legritkább, különösen tekintetbe veendő esetekben, és csak az illető egészségügyi hatóságok részéről történt legszigorúbb vizsgálat után adatnak ily szabadalmak, de szerencsére ott nincs orvosi collegium, mely eléggé szűkeklü és gyalár volna, hogy ily egyszer szabad üzleti engedéllyel bíró kosmetikus szerek nyilvános hirdetésének alakjába akadályozólag avatkoznék s a készítőnek hirdetései szerkesztését önkénytelen megsabná.

HIRDETÉSEK.

Rókuson, a kistemető-utcában fekvő 558-ik számú 116 négyszögöl nagyságu háztelek, a rajta lévő épülettel; ugy a mellette lévő ugyan ilyen nagyságu háztelek, akár együtt akár külön szabad kézből eladó. Értekezhetni Vidra Ferenc ural. (200—1)

Házbérbeadás.

Palánk-belváros, ugynevezett bába-utcában ujonnan épült — 8 szoba, 3 konyha, 3 éléskamra, 3 részbe elkülönített nagy köpince, s szinte 3 részletbe elkülönített padlás és kuttal ellátott udvarból álló lakóház, f. évi november 1-sőjétől kezdve, akár egészen, akár részletenkint haszonbérbe adandó. — Bővebben értesít a háztulajdonos **Városvy Mihály.** Lakása: nádor-utca, 296. szám. alatt. (201—1)

Fegyverek.

Gloszauer János puskaművesmester Szegeden, melyben kitünő vadászfegyverek, pisztolyok, revolverek és vadászeszközök jutányos áron kaphatók. A gyári fegyverek, mielőtt eladtnak, szorgalmasan igazgattnak és megpróbáltatnak, ugy hogy azokat mindenki biztosan használhatja. Hibás vagy megromlott bármilyenű löfegyvereket igazítás végett szinté elfogad s kellőleg helyreállítja. (203—1)

(Beküldetett.) Bécs egyik érdemes polgára, Popp ur, épen most kapott szabadalmat Anatherin-szájvizének Éjszakkamerika valamennyi szabad államaiban általános és akadálytalan terjesztésére. Öszintén szerencsét kívánunk ezen elismert jelességű szájviz, e jelenleg az europai fogkosmetika egész terén bizonyosan legcélszerűbb cikk fáradhatlanul előre törekvő föltalálójának oceanon túli kelendősége nagyszerű terjedéséhez, meg levén győződve, hogy első orvosi tekintélyek által ajánlott és ezerféleképp kipróbált készítménye a tengeren túli hölgyek öltöző asztalán rövid idő múlva épen oly szilárdan meghonosul, mint az ő világban, hol a fő- és alrangnakál egyiránt a legnagyobb tetszésnek örvend. Éjszakkamerikában orvosi és illatszerek számára külföldieknek küztudomás szerint csupán a legritkább, különösen tekintetbe veendő esetekben, és csak az illető egészségügyi hatóságok részéről történt legszigorúbb vizsgálat után adatnak ily szabadalmak, de szerencsére ott nincs orvosi collegium, mely eléggé szűkeklü és gyalár volna, hogy ily egyszer szabad üzleti engedéllyel bíró kosmetikus szerek nyilvános hirdetésének alakjába akadályozólag avatkoznék s a készítőnek hirdetései szerkesztését önkénytelen megsabná.

Figyelemreméltó könyvek,

melyek **Burger Zsigmond** könyv- és szépmű-kereskedésében kaphatók:

- Az angol parlament,** írta May Erskine Tamás, a 4-ik kiadás után átdolgozta Barsi József. Ára 3 frt.
- Korány,** zsebkönyv. A ref. iskolai ifjuság dolgozataiból, szerkesztik és kiadják B. Bánfi Dezső és Réthi Lajos. Ára 1 frt. 30 kr.
- A magyar nemzet műveltségi állásának vázlatja,** írta Frankl Vilmos. Ára 2 frt.
- A szerelem és házasságáról.** Díjazott pályamű, írta Barsi József. Ára 50 kr.
- Szervezeti javaslat az erdélyi ev. ref. főtanodák rendezésére,** dolgozta Gáspár János. Ára 60 kr.
- A magyar hadsereg,** mint szervezendőnek képzeli Ivánka Imre. Ára 1 frt.
- Országgyűlési arny- és fényképek,** rajzolta Kákay Aranyos. Ára 60 kr.
- A szűkeleg orvosi műszakok deák-német-magyar zsebszótára,** szerkeszték Nékam Sándor és Poor Imre. Ára 1 frt.
- Tarka lapok az élet és történet könyvéből,** írta Papp Miklós, 2 kötet ára 1 frt 50 kr.
- Az orosz intervenció Magyarországon.** Diplomatai okmányokkal bővíve, írta gróf Teleky László. Ára 60 kr.
- Székely-Kürt,** erdélyi regék, mondák, haladák és dalok Thaly Kálmántól. Ára 1 frt 30 kr.
- Történelmi és irodalmi berek,** II-ik kötet, kiadja Toldy Ferenc. Ára 1 frt 60 kr.
- Wohl Janka költeményei.** Ára 2 frt.
- A magyarhoni országos alkotmány főgazatai régiebb és újabb időben,** egybeállította Fogarasi János. Ára 1 frt 60 kr.
- Ideiglenes törvénykezési szabályok** (az országbírói értekezletek javaslatai) ára 40 kr.
- Az országbírói értekezlet javaslatai,** a törvénykezés tárgyában. Ára 80 kr.

Ugyanott megjelent: **A magyarhoni törvényhozás történeti vázolata.** Írták **Kovách Pál** és **Kovách Sándor.** — Nagy 8-cadrét, borítékba (204—1) fűzve, ára 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Az iparosok, vagy László mester.

Jutalmazott pályamunka. Írta **Barsi József.** — Ára 40 ujkr.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.